

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0419U001100

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 21-02-2019

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Прокопук Мар'яна Сергіївна

2. Prokopuk Mariana Serhiivna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 03.00.16

Назва наукової спеціальності: Екологія

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 05-02-2019

Спеціальність за освітою: 205

Місце роботи здобувача: Державна установа "Інститут еволюційної екології Національної академії наук України"

Код за ЄДРПОУ: 33593908

Місцезнаходження: 03143, м. Київ, вул. академіка Лебедева, 37, ІЕЕ НАН України

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): К 26.880.02

Повне найменування юридичної особи: Державний заклад "Державна екологічна академія післядипломної освіти та управління"

Код за ЄДРПОУ: 19491035

Місцезнаходження: вул. Митрополита Василя Липківського, 35, корп. 2, м. Київ, Київська обл., 03035, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство екології та природних ресурсів України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Державна установа "Інститут еволюційної екології Національної академії наук України"

Код за ЄДРПОУ: 33593908

Місцезнаходження: 03143, м. Київ, вул. академіка Лебедева, 37, ІЕЕ НАН України

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 34.35.33

Тема дисертації:

1. Інвазії макрофітів в Середньому Придніпров'ї.
2. Invasions of macrophytes in the Middle Dnipro Region.

Реферат:

1. Дисертаційне дослідження становить аналіз генезису проникнення та регіональних особливостей інвазій чужорідних видів макрофітів у водні екосистеми Середнього Придніпров'я. Проведено інвентаризацію чужорідних видів вищих водних рослин Середнього Придніпров'я, досліджено особливості їхнього поширення, біотопічного приурочення, регіональні особливості екології та стратегії поведінки; описані нові місцезнаходження для ряду чужорідних макрофітів (*Azolla caroliniana* Willd., *Eloдея nuttallii* (Planch.), *Egeria densa* Planch. та *Pistia stratiotes* L.) у Середньому Придніпров'ї; вказано на флуктуаційний характер розвитку популяцій *Egeria densa* для регіону досліджень; проаналізовано зв'язок продукційних показників ценопопуляцій та фенотипічної мінливості особин елодей з гідрологічним та трофічним режимами біотопів; на основі виявленого впливу вмісту основних біогенних речовин на формування екоморф у *Eloдея nuttallii*

запропоновано підходи щодо біологічної індикації антропогенної евтрофікації водойм; розроблено оригінальну методику оцінки інвазійного потенціалу вищих водних рослин та оцінено ступінь екологічної загрози чужорідних макрофітів для природних екосистем Середнього Придніпров'я.

2. The thesis is devoted the analysis of the genesis of penetration and the regional features of invasion alien species of macrophytes in aquatic ecosystem of the Middle Dnipro Region. It has been inventoried an alien species of higher aquatic plants of the Middle Dnipro Region. It has been established modern features of dispersal and biotopic confinement of macrophytes in aquatic ecosystem of research region. It has been investigated regional features of cenology, ecology, phenotypic variability of model species and it's production indicators. It has been characterized specifics of invasion strategy. It has been evaluated potential environmental impact of alien macrophytes on natural ecosystems and it is developed recommendation of assessments possible consequence and invasive potential. On the territory of the Middle Dnipro are spreaded 11 alien species of higher aquatic plants, that made near 15% of the lists of hydrophilic flora in the region. It has been preferred the reservoirs with high trophic status (from meso-eutrophic to eutrophic). Current change of secondary area of *Acorus calamus*, *Elodea canadensis* and *Vallisneria spiralis* are not not observed, invasion on these plants tooked place more than 100 years ago and they are completely naturalized. Eight species, invasion of which are not more than 20-50 years (*Azolla caroliniana*, *Egeria densa*, *Elodea nuttallii*, *Lemna turionifera*, *Phragmites altissimus*, *Pistia stratiotes*, *Zizania latifolia*, *Typha laxmannii*) can be considered as capable of penetrating into new habitats. In the Middle Dnipro Region the cenopopulations of alien aquatic plants exhibited a wide morphometric variability (the range of values varies from 20 to 100%), which indicates about the plasticity of species and the passage of the processes of active adaptation. The increase of the nutrient of the reservoirs causes a decrease in the production indicators of cenopopulations of *Elodea*: high values of phytomass are formed under conditions of moderate content of nitrogen compounds of mineral, less water temperature; impact the content of phosphates in the water on the production values are lower. Assessment of the invasive potential of alien aquatic plants in the Middle Dnipro showed that *Elodea canadensis*, *Elodea nuttallii*, *Azolla caroliniana* and *Pistia stratiotes* – these are species that can be have a high invasive potential. Other species can be considered alarming alien species.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Зуб Леся Миколаївна
2. Zub Lesia Mykolaivna

Кваліфікація: к.б.н., 03.00.05, 03.00.16

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Коніщук Василь Васильович

2. Коніщук Василь Васильович

Кваліфікація: д.б.н., 03.00.05, 03.00.16

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ємельянова Світлана Миколаївна

2. Ємельянова Світлана Миколаївна

Кваліфікація: к.б.н., 03.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Бондар Олександр Іванович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Бондар Олександр Іванович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.